અમાનત કો માલે ગનીમત કી તરહ ન સમઝો

હઝરત મુફ્તી અહમદ ખાનપુરી દબ.

મહમુદુલ મવાઈઝ ઉર્દુ સે રિવાયત કા ખુલાસા લિપ્યાન્તર કિયા હૈ.

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

અમાનત કા મતલબ ઔર મફહૂમ બહુત આમ હૈ એક તો અમાનત વો હૈ જિસકો હમ લોગ આમ તૌર પર અમાનત સમઝતે હૈ કે આપકો કિસી ને કોઈ ચીઝ રખને કે વાસ્તે દી, ઉસી તરહ સે તિજારત કે વાસ્તે કિસી કો રકમ દી જાતી હૈ.

આમ તૌર પર આજકલ ઐસા હોતા હૈ કે એક કે પાસ પૈસે હૈ ઔર દૂસરે કે પાસ પૈસે નહી હૈ ઔર વો કોઈ કારોબાર કરના ચાહતા હૈ તો પૈસે વાલા કેહતા હૈ હૈ ભાઈ મેરા પૈસા લો ઔર કામ કરો નફા મે હમ દોનો બરાબર કે શરીક રહેન્ગે કારોબાર ઔર તિજારત કે તૌર પર કામ કરો.

અબ જો આદમી કારોબાર કર રહા હૈ ઉસકે પાસ વો રકમ અમાનત કે તૌર પર હૂવા કરતી હૈ લેકિન ફિર વો ઉસકે અન્દર ખિયાનત કરતા હૈ નફા બહુત હોતા હૈ લેકિન બતલાયા નહી જાતા ઔર ઉસકો હઝમ કરને કી તદબીરે કી જાતી હૈ.

ઈસી તરહ કિસી કે પાસ મસ્જીદ યા મદરસા કી રકમે રખી હુઈ હૈ તો વો ઉસકે પાસ સિર્ફ હિફાઝત કે લિયે રખી ગઈ હૈ ઉસમે ઉસકો ખર્ચ કરને કા હક નહી દિયા ગયા ઉસકે બાવુજૂદ ઉસકો માલે ગનીમત કરાર દે કર ખર્ચ કરને લગતા હૈ.

અમાનત કિયા હૈ?

અલ્લાહ કી તરફ સે અમાનત કે બારે મે જો તાકીદ કી ગઈ હૈ ઈસ સિલસિલે મે આયત પેશ કી હૈ (સૂરે નિસા ૫૮) અલ્લાહ તુમકો હુકમ કરતે હૈ કે અમાનતે ઉનકે હક્દાર તક પોહચાવો. ઈસ આયત કે શાને નુજૂલ કે સિલસિલે મે મુફસ્સીરીન ને લિખા હૈ કે ફતહે મક્કા કે મોકે પર યે આયત નાજીલ હુઈ.

અમાનત કી વુસુઆત

અરબી જુબાન કે ઍતેબાર સે અમાનત કા મફહૂમ સિર્ફ ઈતના હી નહી હૈ બલ્કે અરબી જુબાન મે અમાનત એક વસી તરજુમે કે લિયે ઈસ્તેમાલ કિયા જાતા હૈ ઔર ઉસમે યે ભી આ જાતા હૈ વો મફહૂમ યે હૈ કે કિસી કામ કો પૂરા કરને મે કિસી પર ઍતેબાર ઔર ભરોસા કરના ઉસકા નામ અમાનત હૈ.

અબ ભરોસા કરને વાલે ને જિસ કામ કો પૂરા કરને મે ઔર જિસ ઝિમ્મેદારી કો પૂરા કરને મે જિસ આદમી પર ઍતેમાદ ઔર ભરોસા

કિયા હૈ વો ઉસકો પૂરે તૌર પર બજા લાતા હૈ તો યૂ કહા જાયેગા કે ઉસને અમાનતદારી સે કામ લિયા ગોયા એક અમાનત ઉસકે હવાલે કી ઔર વો આદમી ઉસકે ઍતેમાદ પર પૂરા ઉતરા ઔર ઉસપર જો ભરોસા કિયા ગયા થા ઉસકે મુતાબિક ઉસકો અન્જામ દિયા ઉસમે ઝર્રા બરાબર કમી ઔર સુસ્તી નહી કી તો કહા જાયેગા ઉસને અમાનત કી અદાયગી કી.

ઔર અગર ઉસને ઉસ કામ કો પૂરા કરને મે સુસ્તી કી ઔર ઉસપર પૂરા ન ઉતરા તો ઉસકો ખિયાનત સે તાબીર કિયા જાતા હૈ જિસકો હમ અપની જુબાન મે વિશ્વાસ કેહતે હૈ કે અગર સામને વાલા ઉસકો પૂરા ન કરે વિશ્વાસઘાત કરે ઉસકો ખિયાનત સે તાબીર કિયા જાતા હૈ ઔર કિસી ભી કામ મે કિસી કે ઉપર વિશ્વાસ ઔર ઍતેમાદ કરના ઉસકો અમાનત કેહતે હૈ અરબી જુબાન મે અમાનત કા યહી મફ્હૂમ હૈ.

દીન પૂરા હી અમાનત હૈ

ઈસ અમાનત સે મુરાદ પૂરા દીન હૈ, અલ્લાહ ને યે દીન ઈન્સાનો કે લિયે નાજીલ કિયા હૈ જો પૂરા અમાનત હૈ દીન કા એક એક હુકમ અમાનત હૈ ઉસકી બજાવરી ઈન્સાન કો કરની ચાહિયે અગર ઈસકો અદા કર રહા હૈ તો ગોયા અમાનત અદા કર રહા હૈ ઔર

અગર અદા નહી કર રહા હૈ તો ગોયા અમાનત કી અદાયગી મે ખિયાનત કર રહા હૈ બલ્કે ઉલ્માને લિખા હૈ કે ઈન્સાન કા પૂરા જિસમ અમાનત હૈ અલ્લાહ ને હમે યે ઝિન્દગી અતા ફરમાયી હમારા વૂજૂદ ઔર શરીર કે હર હર અંગ જૈસે કાન, નાક, જુબાન, હાથ, પાઉ ઔર આંખ યે સબ અમાનત હૈ.

મુલાજમત મે ખિયાનત

ઝિન્દગી કે દૂસરે શૌબે ભી હૈ જિનમે અમાનત કા ઈતલાક હોતા હૈ, અગર કોઈ હમ પર ઍતેમાદ કરે ઔર હમ ઉસકે ખિલાફ કરે તો યે ખિયાનત કેહલાયેગી મસલન આપ કિસી કે યહા મુલાજિમ ઔર નૌકર હો ગયે, અબ દોનો કે દરમિયાન જિતને વકત કા મુઆહદા ઔર એગ્રીમેંટ હૂવા ઉતના વકત આપને અપને અવકાત મેસે તેય કર લિયા મસલન રોજાના સુબ આઠ બજે સે લેકર શામ કો છે બજે તક કે દસ ઘંટે ઔર દરમીયાન મે દો ઘંટે કી છુટ્ટી હૈ તો આઠ ઘંટે આપ ને માલિક ઔર શેઠ કો બેચ દિયે.

અબ શેઠ ને આપકો કામ સોપા કે તુમ્હે ફલા કામ કરના હૈ તો ગોયા ઈન આઠ ઘંટો કે અબ આપ માલિક નહી હૈ બલ્કે વો માલિક હૈ જિસકે યહા આપ મુલાજમત કર રહે હૈ ઉસકા મુઆવજા આપ કો મિલને વાલા હૈ અબ યે આઠ ઘંટે આપ વહી ઈસ્તેમાલ કરેંગે

જહા વો માલિક આપકો બતલા રહા હૈ.

અબ અગર કુછ વકત ઐસા હૈ કે જિસમે આપકા કોઈ દોસ્ત આ ગયા ઔર આપ ઉસકે સાથ બાત કર રહે હૈ યા ઉસમે આપ અખબાર પઢ રહે હૈ યા ઉસમે આપ કહી દૂર દૂસરી જગહ ચલે ગયે તો યે આપને ખિયાનત કી ઈસલીયે કે યે આઠ ઘંટે આપકે નહી થે, આપ તો તનખ્વાહ કે બદલે મે યે આઠ ઘંટે કા વકત શેઠ ઔર માલિક કો દે ચૂકે હો અબ ઉસને આપકો જહા ઈસ્તેમાલ કરને કા પાબન્દ કિયા હૈ ઉસીમે ઈસ્તેમાલ કરે અગર ઉસમે સે એક મિનટ ભી આપ ઝાયે કરેંગે તો યે ખિયાનત કેહલાયેગી.

જિસમે અમાનત કા ઝજ્બા નહી ઉસમે ઈમાન નહી

રસૂલુલ્લાહﷺ કા એક ઈરશાદ મેને નકલ કિયા થા જિસમે અમાનત કા ઝજ્બા ન હો ઉસમે ઈમાન નહી યે ઈમાન નિકલા હી હૈ અમાનત સે રસૂલુલ્લાહﷺ સે પૂછા ગયા કે કયામત કબ આયેગી? તો આપﷺ ને જવાબ દિયા કે જબ અમાનતે ઝાયે કી જાને લગે તો કયામત કા ઈન્તેઝાર કરો.

અલ્લાહ ખિયાનત સે હમારી હિફાઝત ફરમાયે. ઔર ઉસસે પૂરી ઉમ્મત કો બચને કી તૌફીક અતા ફરમાયે. આમીન.